

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตที่ทุกคนต้องแสวงหาเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว หน้าที่การงาน ตลอดจนความก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในกระแสโลกาภิวัตน์ที่นำเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปจนถึงรูปแบบการใช้ชีวิตและวัฒนธรรมใหม่ๆ มาสู่สังคมไทย การจัดการศึกษาจะต้องตอบสนองกับการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนให้สอดคล้องกับลักษณะสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์, 2541 : 45)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นต้องพิจารณาในเรื่องการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ดังจะเห็นได้จากการกำหนดสาระสำคัญของการศึกษาไว้ในจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษานับตั้งแต่ประกาศใช้แผนการศึกษาฉบับสมบูรณ์เมื่อปีพุทธศักราช 2503 เป็นต้นมา รวมทั้งการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ก็ได้มีการปรับปรุงและมีการประกาศใช้แผนการศึกษานับใหม่เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้ระบบการศึกษาสามารถสนองความต้องการและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีคุณภาพและปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้าและสร้างความสมดุลในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 3) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่นับเป็นส่วนสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของประเทศ เพราะนอกจากจะมีบทบาทสำคัญในการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับสูงให้เข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพแล้ว การจัดการศึกษาในระดับนี้ยังต้องพัฒนาวิชาการตลอดจนองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้ก้าวหน้าทันสมัย เพื่อเสริมและสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่าถึงระดับผู้นำหรือระดับปัญญาชนอีกด้วย แต่ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย เนื่องจากปัญหา

ด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ปัญหาด้านความเสมอภาคของการให้โอกาสทางการศึกษา เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงด้านระบบการศึกษา และการบริหารการศึกษา จึงนับเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่รัฐจำเป็นต้องกระทำโดยเร่งด่วน ดังจะเห็นได้จาก แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2540 : 32)

1. เพื่อให้การอุดมศึกษามีเอกภาพเชิงนโยบายและได้มาตรฐาน มีความสัมพันธ์เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันและสามารถถ่ายโอนกันได้
2. เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระทางวิชาการ สามารถสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ มีการบริหารจัดการภายในที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อให้การอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการการศึกษา ต่อในระดับอุดมศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ในการจัดการศึกษา คุณภาพเป็นหัวใจสำคัญจากผลการวิจัยของ สุพรรณ อารีกุล (อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2543 : 72) พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันมีคุณภาพต่ำทั้งในด้านภาษา คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ขาดวิจารณญาณ ความคิดริเริ่ม ความคิดสร้างสรรค์ ความรอบรู้และการแสวงหาความรู้ นอกจากนี้ยังขาดบุคลิกภาพที่ดี และมีทัศนคติการทำงานเป็นลบ ซึ่งคุณภาพของบัณฑิต มีสองส่วนคือ ส่วนแรกเป็นคุณภาพ ทั้งด้านความรู้ความสามารถและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ รวมทั้งผลงานที่เขาทำได้ ส่วนที่สองคือ คุณภาพของกระบวนการศึกษาทั้ง กระบวนการ ตั้งแต่การคัดเลือกนิสิต หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ การประเมินผล ตลอดจนถึงความรับผิดชอบของอาจารย์ การคัดเลือกนิสิตเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับคุณภาพ การศึกษา หากได้นิสิตที่มีความรู้ความสามารถและสติปัญญาดี การศึกษาก็จัดได้ง่ายและ ได้ผลดีมีคุณภาพ กระบวนการคัดเลือกจึงมีความสำคัญ (จรัส สุวรรณเวลา, 2539 : 87) ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาปีงบประมาณ 2539 พบว่า อัตราการ ออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ มีการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 เนื่องจากไม่สามารถเรียนได้ โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 20 ในบางสาขาวิชา เช่น

วิศวกรรมศาสตร์และปิโตรเคมี มีอัตราการออกกลางคันสูงถึงร้อยละ 50 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2540 : 139-140)

จากการประเมินรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการสอบคัดเลือกของทบวงมหาวิทยาลัย พบว่ามีปัญหาที่สำคัญ ๆ ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541 : 2)

1. มีผลกระทบในทางลบต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. นักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกจำนวนหนึ่งมีความรู้ความสามารถไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน
3. จำนวนผู้สมัครและจำนวนสถาบันที่เข้าร่วมรับนักศึกษามีแนวโน้มสูงขึ้น
4. สร้างความเครียดให้แก่ผู้เข้าสอบและผู้ปกครอง
5. มีข้อจำกัดด้านเวลา สามารถดำเนินการได้เฉพาะช่วงปิดภาคการศึกษา

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้แต่งตั้งอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือก โดยเสนอรูปแบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ซึ่งทบวงให้ความเห็นชอบและได้ประกาศให้นำรูปแบบและวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาระบบใหม่มาใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นมา

รูปแบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่จะพิจารณาคัดเลือก ผู้สมัครจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541 : 3)

1. ผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าที่นักเรียนแต่ละคนได้รับจากสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาเป็นส่วนหนึ่งของคะแนนสอบคัดเลือก โดยมีองค์ประกอบ 2 ส่วนคือความสามารถทั่วไปของนักเรียน วัดได้จากคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (GPA) ความสามารถของนักเรียนเมื่อเทียบกับกลุ่มในแต่ละโรงเรียน วัดได้จากค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank-PR) โดยกำหนดให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10
2. ผลการสอบวิชาความรู้พื้นฐานวิชาการ (วิชาหลัก) และวิชาพื้นฐานวิชาชีพ (วิชาเฉพาะ) ให้ค่าน้ำหนักรวมกันร้อยละ 90
3. ผลการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย ไม่คิดเป็นค่าน้ำหนักคะแนน

จากการกำหนดองค์ประกอบในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
ทบวงมหาวิทยาลัย (สอบรวม) ในระบบใหม่ดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่า
ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับ
อุดมศึกษามีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของผลการเรียนเฉลี่ย และคะแนนสอบคัดเลือกกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรปริญญาตรี ปีการศึกษา 2543
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพด้านความตรงเชิงพยากรณ์และสร้างสมการในการพยากรณ์
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ผลการเรียนเฉลี่ยและคะแนนสอบคัดเลือกเป็นตัว
พยากรณ์

สมมุติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมุติฐานดังนี้

1. ผลการเรียนเฉลี่ย และคะแนนสอบคัดเลือกมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
2. ผลการเรียนเฉลี่ย และคะแนนสอบคัดเลือกสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้

ความสำคัญและประโยชน์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญและประโยชน์คือ

ความสำคัญและประโยชน์ทางด้านวิชาการ

1. ได้ทราบตัวแปรพยากรณ์อันได้แก่ ผลการเรียนเฉลี่ย คะแนนสอบคัดเลือก ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ปรับปรุงตนเองและเป็นแนวคิดในการเตรียมตัวเพื่อศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อเป็นข้อมูลหรือแนวทางในการปรับปรุงวิธีการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นำสมการพยากรณ์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในสถาบันและเพื่อเป็นแนวทางให้ นักศึกษาสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงตนเองต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา วิจัย ตัวแปรอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรีต่อไป

ความสำคัญและประโยชน์ในด้านการนำไปประยุกต์ใช้

1. เพื่อจะได้ทราบค่าความตรงเชิงพยากรณ์ของผลการเรียนเฉลี่ย คะแนนสอบคัดเลือก ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาระบบใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผลการเรียนเฉลี่ย คะแนนสอบคัดเลือก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 (หลักสูตรปริญญาตรี) ปีการศึกษา 2543 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาโดยการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 2,045 คน

2. ตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

2.1 ตัวแปรพยากรณ์ (Predictors) หรือตัวแปรอิสระ คือ

2.1.1 ผลการเรียนเฉลี่ย (Grade Point Average : GPA) คือ ค่าเฉลี่ยของระดับผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลในทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และได้รับการตัดสินผลการเรียนเป็นระดับผลการเรียน “0-4”

2.1.2 คะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คือคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างได้รับจากการสอบคัดเลือกและผ่านการคัดเลือกโดยวิธีการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัย

2.2 ตัวแปรเกณฑ์ (Criteria) หรือตัวแปรตาม คือ ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2543 ทั้งสองภาคเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรปริญญาตรี ปีการศึกษา 2543 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัยในระบบใหม่
2. ผลการเรียนเฉลี่ย คะแนนสอบคัดเลือก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลที่บันทึกไว้อย่างถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

3. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเล่าเรียนด้วยความตั้งใจและได้แสดงความรู้ความสามารถในการตอบแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละภาคการศึกษอย่างเต็มความสามารถ
4. การจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนของวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีมาตรฐานในระดับเดียวกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรปริญญาตรี ปีการศึกษา 2543 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีและวิทยาเขตหาดใหญ่ ที่ผ่านการสอบคัดเลือกในระบบใหม่ โดยการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัย
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรปริญญาตรี ปีการศึกษา 2543 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. ผลการเรียนเฉลี่ย หมายถึง ค่าเฉลี่ยของระดับผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลในทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรและได้รับการตัดสินผลการเรียนเป็นระดับผลการเรียน “0-4” ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเป็นประวัติผลการเรียนเดิมของนักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
4. คะแนนสอบคัดเลือก หมายถึง คะแนนที่นักศึกษาได้รับจากการสอบคัดเลือกในระบบใหม่เพื่อเข้าเป็นนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยการจับสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัย